

## 2025 – vwo Caribisch gebied – Advies CE Aardrijkskunde 1<sup>e</sup> tijdvak

*Let op! Het correctievoorschrift van het CvTE is bindend. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel.*

*De verantwoordelijkheid voor de correctie berust bij de examinerator en gecommitteerde.*

Het betreft hier een **advies** bij het correctievoorschrift vwo 2025. Dit advies is opgesteld door leden van de onderwijscommissie van het KNAG, op basis van de input van de regionale besprekingen. Het advies voor de vragen voor het deel Caribisch gebied (vragen 25 t/m 33) is opgesteld door de regionale KNAG-bespreking voor de Cariben.

Opmerking: indien er in het correctievoorschrift sprake is van ‘een juiste ... ’ dan zijn er meerdere antwoorden mogelijk. Deze worden verder niet genoemd, zie artikel 3.3 van het correctievoorschrift voor toelichting.

### Vraag BRICS en G7

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | <p>Antwoorden die ingaan op de onderstaande punten kunnen <b>goed</b> gerekend worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-amerikanisering</li> <li>-NAVO-lidmaatschap</li> </ul> <p>Antwoorden die ingaan op de onderstaande punten <b>niet goed</b> rekenen.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Engelse taal</li> <li>-politieke stabiliteit</li> <li>-liberalere opvattingen / dezelfde normen en waarden</li> <li>-meer ervaring met samenwerking binnen de G7.</li> </ul>                                                                         |
| 2. | <p>Antwoorden die ingaan op de onderstaande punten kunnen <b>goed</b> gerekend worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-blokvorming/bondgenootschap.</li> </ul> <p>Antwoorden die ingaan op de onderstaande punten <b>niet goed</b> rekenen.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Islamisering</li> <li>-verbeteren relatie tussen Iran en Saudi-Arabië.</li> </ul>                                                                                                                                                                                   |
| 3. | <ul style="list-style-type: none"> <li>• -</li> <li>• ‘India’ kan gelezen worden als land X.</li> </ul> <p>Uit het antwoord moet de dalende demografische druk blijken.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 4. | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Antwoorden die ingaan op de onderstaande economische punten <b>goed</b> rekenen.</li> <li>-de afhankelijkheid van landen van relevante grondstoffen / technologie / producten uit China.</li> </ul> <p>Antwoorden die ingaan op de onderstaande economische punten <b>niet goed</b> rekenen.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-global shift.</li> <li>• Antwoorden die ingaan op onderstaande politieke punten <b>niet goed</b> rekenen.</li> <li>-de politieke stabiliteit van de regering.</li> <li>• -</li> </ul> |

### Vraag Ontwikkelingen in de ruimtevaart

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5. | <ul style="list-style-type: none"> <li>• -</li> <li>• ‘aandeel’ kan tussen haakjes gelezen worden.</li> </ul> <p>een antwoord waarbij alleen China genoemd wordt als extra land met raketlanceringen kan gelezen worden als ‘meerdere landen’.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Uit het antwoord moet blijken dat de leerling begrijpt dat commerciële vluchten niet door de overheid / staten uitgevoerd worden, maar door bedrijven.</li> </ul> |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 6. | Om verschillen tussen correctoren te voorkomen, het advies om het c.v. aan te houden.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 7. | <p>De redenatie moet van Azië uitgaan.</p> <p>Lees bij het tweede streepje:<br/>India en China / Japan en China zijn economisch / politiek concurrenten van elkaar.</p> <p>Antwoorden die ingaan op de onderstaande punten <b>goed</b> rekenen.<br/>-verschil in technologische kennis<br/>-minder ervaring in intensieve samenwerkingen dan Europa.</p> <p>Antwoorden die ingaan op de onderstaande punten <b>niet goed</b> rekenen.<br/>-de grootte van het gebied / de enorme afstanden.</p> |
| 8. | Antwoorden die ingaan op 'de technologische uitdagingen van het opruimen van het ruimtepuin' kunnen ook <b>goed</b> gerekend worden (zonder in te gaan op de regelgeving).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

#### Vraag De uitbarsting van La Soufrière

|     |                                                                                                                                                                                              |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 9.  | -                                                                                                                                                                                            |
| 10. | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 'van een vulkaanhelling stroomt' mag tussen haakjes gelezen worden.<br/>Antwoorden waarbij lava genoemd wordt fout rekenen.</li> <li>• -</li> </ul> |
| 11. | -                                                                                                                                                                                            |
| 12. | -                                                                                                                                                                                            |

#### Vraag Iceberg Alley

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 13. | -                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 14. | -                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 15. | Koude zeestroom / Labradorstroom                                                                                                                                                                                                                                |
| 16. | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Temperatuurverschillen in het water zijn dermate klein dat ze nauwelijks een rol spelen in de dichtheid van het water. Het antwoord moet ingaan op het zoutgehalte van het water.</li> <li>• -</li> <li>• -</li> </ul> |

#### Vraag Het drielandenpunt Venezuela, Guyana en Brazilië

|     |                                                                                                                                                                                                                 |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 17. | -                                                                                                                                                                                                               |
| 18. | <ul style="list-style-type: none"> <li>• -</li> <li>• Een juiste redenering kan ook uitgaan van een hoger drukgebied, waardoor er minder neerslag valt.</li> </ul>                                              |
| 19. | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Antwoorden die ingaan op het <i>abrupte</i> hoogteverschil kunnen ook goed gerekend worden. Alleen noemen dat het hoog ligt is niet voldoende.</li> <li>• -</li> </ul> |
| 20. | -                                                                                                                                                                                                               |

**Vraag De fast fashion desert in Chili**

|     |                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 21. | <ul style="list-style-type: none"><li>• -</li><li>• Antwoorden die ingaan op het onderstaand punt <b>goed</b> rekenen.<br/>-slechts een bepaalde groep profiteert van het neoliberalisme en zal rijker worden.</li><li>• GINI-index ook goed.</li></ul> |
| 22. | <ul style="list-style-type: none"><li>• -</li><li>• Atacamawoestijn kan gelezen worden als afgelegen gebied.</li></ul>                                                                                                                                  |
| 23. | -                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 24. | Een juiste beschrijving waaruit de positie van Chili in het wereldsysteem blijkt voldoet.                                                                                                                                                               |

**Vraag Energiegebruik in het Caribisch gebied**

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 25. | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 26. | <ul style="list-style-type: none"><li>• -</li><li>• C.v. aanhouden, vraag neergelegd bij CvtE</li><li>• -</li></ul>                                                                                                                                                                                       |
| 27. | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 28. | Antwoorden die ingaan op de onderstaande punten <b>goed</b> rekenen.<br>-Hotels hebben voorrang in verband met toerisme.                                                                                                                                                                                  |
| 29. | <ul style="list-style-type: none"><li>• Uit het antwoord moet de uitzonderlijk hoge gevoelstemperatuur blijken uit de aanwezigheid van minimaal één orkaan die invloed heeft op het gebied.</li><li>• -</li><li>• Lees 'verdwijnt / neemt sterk af'.</li></ul>                                            |
| 30. | <ul style="list-style-type: none"><li>• Antwoorden die ingaan op de onderstaande punten <b>goed</b> rekenen.<br/>-windkracht heeft hogere energie intensiteit dan zonkracht in het gebied.</li><li>• Antwoorden die ingaan op de onderstaande punten <b>goed</b> rekenen.<br/>-geluidsoverlast.</li></ul> |
| 31. | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 32. | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 33. | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

**Vragen bij het CE aardrijkskunde vwo Caribisch gebied 2025 1<sup>e</sup> tijdvak**  
ingestuurd n.a.v. de examenbesprekingen aan het CvTE.

### **Vraag 26**

Bron 16 is naar onze mening niet geschikt om precies te bepalen waar de geïmporteerde aardolie(producten) vandaan komen. Een kaart die energieoverschotten weergeeft, betekent niet automatisch dat er sprake is van een overschot aan aardolie. Bovendien is de bron niet leesbaar voor het gebied waarop de vraag betrekking heeft. Voor het beantwoorden van het tweede deel van de vraag is informatie nodig die niet in bron 16 staat en ook niet beschikbaar is in het kaartenkatern.

Daarbij wordt de onduidelijkheid verder vergroot door de feitelijke situatie op onze eilanden.

Geen van de eilanden in het Caribisch deel van het Koninkrijk importeert ruwe aardolie, aangezien er geen werkende raffinaderijen meer zijn. Er worden uitsluitend eindproducten geïmporteerd, zoals benzine en diesel. Dit sluit niet aan bij de vraagstelling, die specifiek vraagt naar de import van aardolie in plaats van aardolieproducten.

Deze discrepantie kan tot verwarring leiden bij leerlingen. Veel leerlingen noemen bijvoorbeeld “Brazilië” of “de VS” als herkomstland — antwoorden die inhoudelijk goed te onderbouwen zijn, maar niet binnen het huidige antwoordmodel passen.

Ook het derde deel van de vraag, waarin leerlingen moeten verklaren waarom de bovenwindse eilanden uit de VS importeren en de benedenwindse niet, is problematisch. Het verwachte antwoord (“vanwege de nabijheid”) is niet van toepassing op de situatie op onze eilanden.

Gezien bovenstaande overwegingen verzoeken wij u dan ook dringend te overwegen om voor het tweede en derde deel van de vraag aan alle leerlingen één punt toe te kennen. Als bij punt 2 namelijk het “verkeerde” land wordt geschreven, kan punt 3 ook niet correct beantwoord worden.